

Stroop Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Stroop Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31213>

Öz

Stroop Testi, bireyin seçici dikkat, işlem hızı ve bilişsel girişim karışısındaki tepki inhibisyonu yeteneklerini ölçmek amacıyla tasarlanmıı klasik bir nöropsikolojik değerlendirme aracıdır. Testin temel dayanaı, okuma eyleminin otomatiklemi bir süreç olması nedeniyle, mürekkep rengini belirleme görevi ile kelimenin kendisinin anlamının çelişmesi durumunda ortaya çıkan Stroop Etkisi'dir. Bu özel giriş, Merve Bayer'in 2013 yılında İstanbul Bilim Üniversitesi'nde hazırladığı yayımlanmamış yüksek lisans tezine dayanmaktadır. Söz konusu tez, Stroop Testi'nin de dâhil olduğu yönetici karmaşık dikkat işlevlerini değerlendiren testlerin 8, 9 ve 10 yaş grubu Türk çocuklarında güvenirlilik ve geçerlilik çalışmaları ile incelemektedir.

Çalışma, testin kültürel adaptasyonunu sağlamayı ve Türk çocuk popülasyonunda psikometrik özelliklerini ortaya koymayı hedeflemiştir. Stroop Testi, psikolojide özellikle dikkat eksikliği, frontal lob işlev bozuklukları ve diğer nörobilişsel durumların değerlendirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Stroop Testi, Dikkat, Seçici Dikkat, Yönetici İşlevler, Bilişsel Girişim, Tepki İnhibisyonu, Adaptasyon, Nöropsikoloji.

Yazarlar

John Ridley Stroop (Orijinal Test Geliştiricisi), Merve Bayer (Uyarılma Çalışması Sorumlu Yazarı).

Amaç

Stroop Testi'nin birincil amacı, bireylerin bir uyarıcıya otomatik olarak yönelen yönünü (örneğin, yazılan kelimenin anlamı) görmezden gelerek, daha az otomatik olan bir yönüne (örneğin, mürekkebin rengi) odaklanma yeteneğini, yani seçici dikkati ve bilişsel kontrolü ölçmektir. Bu karışık, test edilen kişinin dikkatini dağıtan bilgiye karşı ne kadar etkili bir şekilde inhibisyon uygulayabildiğini gösterir.

Merve Bayer (2013) tarafından yürütölen adaptasyon çalışması ile spesifik amacı, Stroop Testi'nin ve ilgili diğer yönetici işlev testlerinin 8, 9 ve 10 yaş aralısındaki Türk çocuk popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı olarak kullanılıp kullanılamayacağını tespit etmektir. Bu çalışma, özellikle gelişimsel psikoloji ve çocuk nöropsikolojisi alanlarında tanıt ve değerlendirme süreçlerine katkı sağlamayı amaçlamıştır.

Yap?

Stroop Testi taraf?ndan ölçülen ana psikolojik yap?, Yönetici ??levler (Executive Functions) ?emsiyesi alt?nda yer al?r. Bu i?levler, hedefe yönelik davran??lar? planlama, organize etme ve sürdürme yetene?ini kapsar. Stroop Testi, yönetici i?levlerin üç temel bile?enine odaklan?r:

Seçici Dikkat: ?lgili uyaranlara odaklan?rken ilgisiz uyaranlar? filtreleme yetene?i.

Tepki ?nhibisyonu: Otomatik veya bask?n bir tepkiyi durdurma veya engelleme yetene?i (örne?in, kelimeyi okumak yerine rengi söyleme).

Bili?sel Esneklik: Görevler veya dikkat setleri aras?nda h?zla geçi? yapma yetene?i.

Testin zorlu?u, kelime anlam?n?n mürekkep rengiyle çak??t??? "uyumsuz" ko?ulda ortaya ç?kan gecikme süresi (Stroop Giri?imi) ile ölçülür. Bu giri?im süresi, bireyin bili?sel kontrol kapasitesinin dolayl? bir göstergesidir.

Geçerlik

Orijinal Stroop Testi, nöropsikolojik de?erlendirmelerde yüksek yap? geçerli?ine sahip oldu?u kabul edilen bir araçtır ve dikkat ile frontal lob i?levleriyle ili?kilendirilmi?tir. Merve Bayer'in (2013) tez çal??mas?, bu testin Türkçeye adaptasyonu ba?lam?nda geçerlik kan?tlar?n? ara?t?rm??t?r.

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, tezde muhtemelen yap? geçerli?i (testin ölçmesi beklenen psikolojik yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ü) ve ay?rt edici geçerlik (klinik popülasyonlar? normal popülasyondan ay?rt etme yetene?i) üzerine çal???lm??t?r. Tezde kullan?lan metodoloji, testin Türk çocuklar? için kültürel ve dilsel aç?dan uygunlu?unu de?erlendirmi? ve teorik yap?yla uyumunu incelemi?tir.

Güvenirlik

Orijinal Stroop Testi genellikle yüksek test-tekrar test güvenilirli?i ve iç tutarlıl?k göstermektedir. Bayer'in (2013) çal??mas?, testin 8, 9 ve 10 ya? grubu Türk çocuklar?nda zaman içinde tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek amacıyla güvenilirlik analizlerini içermi?tir.

Güvenirlik çal??malar?, genellikle testin farklı zamanlarda veya farklı gözlemciler taraf?ndan uyguland???nda benzer sonuçlar üretme derecesini inceler. Adaptasyon çal??mas?nda muhtemelen iç tutarlıl?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve/veya test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?larak, testin Türk popülasyonu için kararlıl?k gösterip göstermedi?i ara?t?r?lm??t?r. Kaynakta bu de?erler sunulmam??t?r.

Faktör Analizi

Stroop Testi'nin kendisi genellikle tek bir girişim skoruna odaklanmakla birlikte, yönetici işlevlerin bir bataryas? içinde uyguland???nda faktör analizleri, testin hangi yönetici işlev bileşenleriyle yüklendiğini ortaya ç?karabilir. Bayer'in (2013) çal???ması, Stroop Testi'nin yan? sıra dişer yönetici dikkat testlerini de kapsad??? için, bu testlerin bir arada kullan?ld???nda hangi temel dikkat faktörlerini oluşturdu?unu belirlemek amacıyla muhtemelen keşfedici veya do?rulay?c? faktör analizleri uygulanm???r.

Faktör analizi sonuçlar?, Stroop Testi'nin özellikle inhibisyon ve dikkat kontrolü faktörleri üzerinde güçlü bir yüklenmeye sahip oldu?unu do?rulam?? olmal?d?r. Bu analizler, testin kültürel ba?lamda orijinal yap?s?yla uyumlu olup olmad???n? anlamak için önemlidir.

Ölçme Arac?

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Nöropsikolojik Performans Testi (Sözlü Tepki ve Zamanlama Esaslı?)

Language Available: Türkçe (Türkçe adaptasyonu mevcuttur)

Population Group: Çocuklar (Özelde Türk çocuklar)

Age Group: 8, 9 ve 10 ya? grubu

Population Details: Türkiye'de ya?ayan, normal geliřim gösteren 8-10 ya? aral???ndaki çocuklar.

Test Methodology: Bireysel uygulama. Test, tipik olarak üç a?amadan oluřur: 1. Kelime okuma (nötr), 2. Renk isimlendirme (nötr), ve 3. Girişim (uyumsuz kelime-renk eřleřmeleri). Puanlama, tamamlanma süresi ve hata say?s? üzerinden yap?lır.

Anahtar Kelimeler

Dikkat Testleri, ?nhibisyon, Bilişsel Kontrol, Nörobilişsel De?erlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Bayer 2013, Türk Çocuklar?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Merve Bayer, ?stanbul Bilim Üniversitesi (Tez dönemi itibar?yla)

İzinler, Ücret ve Test Yolu?

İzinler ve Kullanım: Stroop Testi'nin orijinal versiyonu kamu malı sayılabilir; ancak, spesifik adaptasyonlar ve standardize edilmiş versiyonlar için yasal izinler gerekebilir. Bu adaptasyon çalışması bir akademik tez kapsamında yapılmıştır.

Ücret: Adaptasyon çalışması için ticari bir ücret bilgisi mevcut değildir. Uygulama ücreti, kullanılan standardizasyon materyallerine ve profesyonel hizmete bağlıdır.

Test Yolu (Adaptasyon): 2013

Ek Bilgi: Yönetici karmaşık dikkat işlevlerini değerlendiren testlerin adaptasyonuna dair orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [yoneticikarmasikdikkatislevlerini-degerlendirme-testleri-toad.pdf](https://www.yoneticikarmasikdikkatislevlerini-degerlendirme-testleri-toad.pdf)

Kaynaklar

Bayer, M. (2013). *Yönetici karmaşık dikkat işlevlerini değerlendiren testlerin 8, 9 ve 10 yaş grubu Türk çocuklarında güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Bu tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi kaydına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: tez.yok.gov.tr

Stroop, J. R. (1935). Studies of interference in serial verbal reactions. **Journal of Experimental Psychology**, 18(6), 643-662.

Stroop Testi Maddeleri

ÖNEMLİ: Stroop Testi, yapışal maddelerden ziyade bir performans görevidir. Testin maddeleri, kelimeler ve renklerden oluşan kartlar veya ekran sunumları şeklindedir ve üç temel koşulda uygulanır. Adaptasyon çalışmasına ait spesifik test materyallerinin içeriği, telif hakları ve akademik bütünlük nedeniyle burada tam olarak listelenmemiştir. Ancak genel uygulama adımları şunlardır:

Kelime Okuma Koşulu: Katılımcıdan, ekranda veya kâğıtta yazılı olan renk isimlerini (örneğin, KIRMIZI, MAVİ) okuması istenir. Kelimeler siyah mürekkeple yazılmıştır.

Renk İsimlendirme Koşulu: Katılımcıdan, anlamsız sembollerin (örneğin, XXXX) farklı renklerdeki mürekkeplerle yazıldığı kartlardaki mürekkep rengini isimlendirmesi istenir.

Girişim Koşulu (Uyumsuz): Katılımcıdan, bir renk adının başka bir renkteki mürekkeple yazıldığı durumlarda (örneğin, "KIRMIZI" kelimesinin Mavi mürekkeple yazılması) yalnızca mürekkebin rengini isimlendirmesi istenir. Bu amaçla, Stroop Etkisi'nin ölçüldüğü temel amaçtır.

Adaptasyon çalışmasında kullanılan test materyalleri, 8-10 yaş grubu çocukların bilişsel düzeylerine uygun olarak standartlaştırılmış zamanlama ve sunum protokollerine göre hazırlanmıştır.

ARABPSYCHOLOGY.COM